

Péntek Imre

Csernobil

(Lírai iromány önmagunkért)

*Ürömöt termő vidék ez. A település is erről kapta nevét.
Ki tudta, hogy itt lapul a kárhozat egy fészke, feltűnés nélkül,
csendben, meghúzódva.*

És az angyal feltörte a nyolcadik pecsétet

*1986. április 26-án, éjfél után,
amikor az ellenőrző próba javában folyt,
és a grafitrudakat nem lehetett kihúzni,
és a több ezer fokon izzó urániumlötty
át akarta törni a betonfalakat...*

*Majd a két robbanás bizonyította,
hogy a folyamat kiszabadult az ellenőrzés alól,
és készül a harmadik robbanás,
hogy lakatlanná tegye Európát.*

*És hallgattak azok, akiknek beszélni kellett volna,
és felvonultak – május elsején – akiknek otthon kellett volna
maradniok, zárt ablakok mögött,
miközben ötszázezer ember küzdött azért, hogy
ne bomoljon ki a tragédia, hogy a robbanás elmaradjon, hogy az
összetört pecsétet visszaállítsák a végzet könyvében.*

S az angyal visszaűzze a pokoli árnyakat a mélység fenekére.

*És a hallgatás és szűrt információk és pletykák,
hogy ne egyetek salátát, semmilyen kerti zöldséget, vagy ha
igen, mossátok meg, többször is, így talán jó lesz...*

*Én is felvonultam május elsején. Rám osztottak egy vörös zászlót,
amit az ünnepély végén ott hagytam az utcán, hogy elmenjek
a sör- és virslijegyem beváltására, és ott találkoztunk a kollegákkal,
a sátraknál, kedélyesen nevetgélve próbáltuk követni az Ausztriából kelt pletykákat,
hogy ez miféle baromság, de majd megnyugszik a közvélemény, és mi is, és a boldogtalan izotópok
is elnyugszanak, és vége lesz az otromba és képtelen, életvesz-*

lyes sugárzásnak... És kiittuk a sört, a megfelelő felezési idővel. Az atomcsapás ezúttal nem bombából jött, hanem egy felrobbanó épületből, amelynek fekete roncsaiból áradt a radioaktív por, sugárzás, föl a magasba, hogy beszennyezze Európa szinte valamennyi országát. Mindezt akkor nem tudtuk, áldozati bárányok voltunk vagy csődbe húzott kis nyuszik, akik csak egy hét múlva kaptak némi információt, mi történt? – igen, igen, mi történt? Csak most látni az ilyen-olyan dokumentumfilmeket, fotókat, milyen heroikus küzdelem folyt, hogy a harmadik robbanás elmaradjon, melynek milliónyi potenciális áldozata mit sem tudva élte mindennapjait.

Milyen érdekes most – utólag – megborzongani, hallgatni Gorbacsov főtitkár tárgyilagos beszámolóját, ahogy próbálja összeszedni országa, birodalma maradék erejét, hogy a végzetes, apokaliptikus kárt valahogy emberi mértékűvé változtassa.

És a film pereg tovább... Másnap három óra alatt ötvenezer embert kellett kitelepíteni... hogy majd pár nap múlva visszatérhetnek... Soha nem tértek vissza. Az állatokat is le kellett ölni, nehogy a szőrüikkel tovább fertőzzenek... És temették ólom koporsóba az első áldozatokat.

És létrejött a Zóna. Szögesdróttal, fegyveres őrökkel. (Ebben volt gyakorlata a birodalomnak.)

És készült a gigantikus szarkofág is, hogy a fortyogó keverék ne ontsa tovább a láthatatlan dögvészt.

És elkészült az alagút, hogy hozzáférjenek a tűz centrumához.

És imádságok szálltak a szélbe, hogy az Úr ezt csapást ne mérje ránk. És összefogott Kelet és Nyugat, hogy hárítsa a kárt.

És a Szovjet Birodalom megkapta az összeomláshoz a végzetes csapást.

S azóta eltelt harminc év.

A szarkofág köré egy újabb borítás épült. Nemzetközi összefogással.

És újabb bizonyíték kelt: bizony, el tudjuk pusztítani magunkat.

A nyolcadik angyal visszarakasztotta a félelmetes pecsétet a láthatatlan iratokra. Az Úr rosszalló pillantásai közepette.

A besugárzott öröm pedig növekszik tovább. Az idők végezetéig.

A Geiger-Müller számláló diszkrét ketyegése közepette.